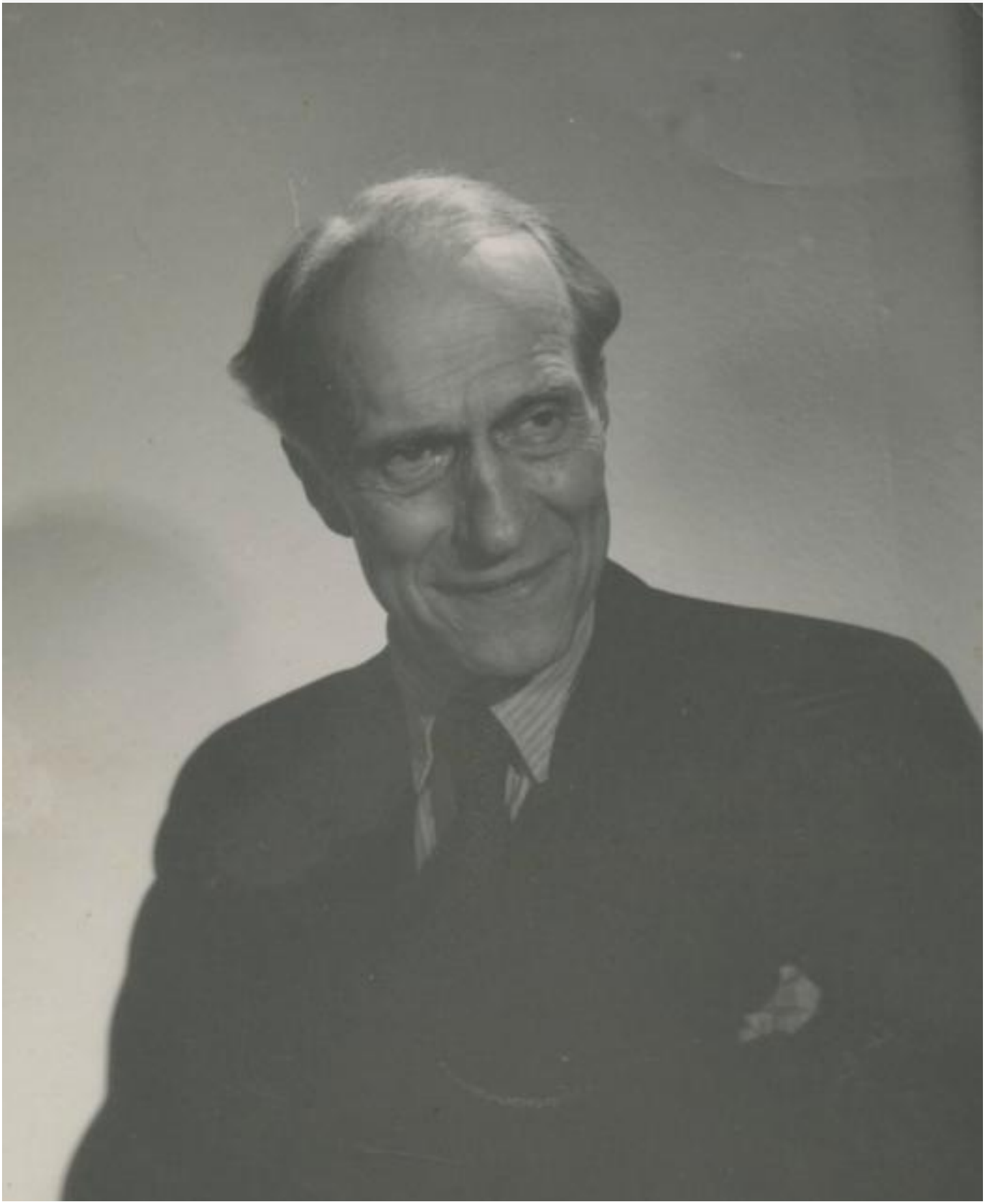
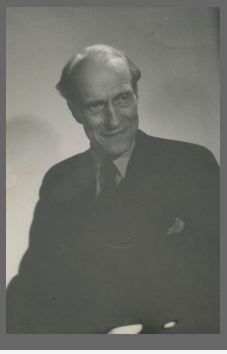
Person

THORKILD ROOSE

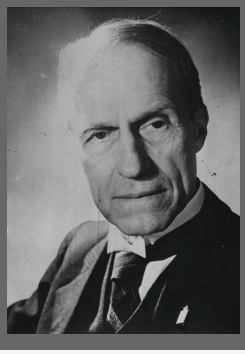
(1874 – 1961)

Skuespiller. Født 8/10 1874, død 6/6 1961 - 86 år gammel.

Efter at have stået i købmandslære og studeret litteraturhistorie ved Københavns Universitet, debuterede han i 1901 på Aarhus Teater. I 1904 kom han på Det kgl. Teaters elevskole og var ansat ved teatret indtil 1919, hvor han overtog den kunstneriske ledelse af Dagmarteatret. Det blev en afgørende epoke i dansk teater, hvor han bl.a. rådede over Bodil Ipsen og Poul Reumert, og iøvrigt viste sig som en fremsynet teaterleder. I 1923 vendte han tilbage til Det kgl. Teater og var der indtil 1951, hvor han tog sin afsked - nøjagtig 50 år efter debuten. Hans virke ved nationalscenen indbefattede en lang række instruktøropgaver og helt indtil 1950 underviste han på elevskolen.

Roose blev en af sin tids fineste radiokunstnere med et hav af roller og var i en årrække aktiv i bl.a. Dansk skolescene og radiorådets programudvalg.

Uddrag fra Morten Piils "Danske filmskuespillere" (Gyldendal, 2003):

"Moderne mennesker har lært at se skønheden i det naturlige ansigt med alle dets furer og rynker," skrev Carl Th.Dreyer i sin berømte artikel Lidt om Filmstil kort efter udsendelsen af "Vredens dag" 1943.

Og hvem, der har set "Vredens dag" (1943), vil kunne glemme den magre Thorkild Rooses fintslebne ansigtstræk og melankolske åsyn som den gamle præst Absalon, der så skæbnesvangert har giftet sig med Lisbeth Movins langt yngre Anne.
Den traditionelle fremstilling af en puritansk heksejæger, der med selvbedragerisk ufine midler kaprer en ung kvinde, ville lægge vægt på det skurkagtige. Men Roose og Dreyer skaber en figur af uendelig mild autoritet, præget af lige dele ædelhed og kaldsbetinget strenghed - og mere og mere skrøbelig, efterhånden som han smerteligt sander, at han aldrig vil kunne blive Anne en god ægtemand.

Thorkild Roose, der var en betydelig teatermand, er en af de få autentiske aristokrater i dansk film, ikke i betydning fornem og utilnærmelig, men i sin umiskendelige udstråling i sjælelig noblesse og karakterfinhed.

Præstationen som Absalon dominerer fuldstændig en sørgeligt begrænset tonefilmskarriere, der efter stumfilmsmedvirken indledtes i en af de første danske tonefilm, "Kirke og Orgel" (1932), hvor han ikke skiller sig synderligt ud fra datidens rigeligt patetiske spillestil. Hans to efterkrigstidsfilm viser imidtid, at han - måske som følge af samarbejdet med Dreyer - var vokset som filmskuespiller. Han er den retsindige sagfører, der prøver at hjælpe Ellen Gottschalchs bedragne strygerske i "Billet Mrk." (1946) - en nydelig præstation. Men det er først som den ældre gentleman i "Mens porten var lukket" (1949), at han viser den stilfærdige, sprøde charme, han også var kendt for som privatperson - især i en række scener med Karin Nellemose i rollen som en af 'gadens fugle', for at bruge et udtryk i pagt med de to ligestemte gemytters ubesværede samspil. [Uddrag fra "Danske filmskuespillere" slut]

Filmografi

Titel	^År	^Funktion	^Kategori
Kardinalernes middag	1954	Medvirkende	Tv-film
Hyrdinden og skorstensfejeren	1952	Stemme	Tv-film
Kardinalernes middag	1951	Medvirkende	Tv-film
Politikens filmjournal 033	1950	Medvirkende	Dokumentariske optagelser
Mens porten var lukket	1948	Munk	DK/Spillefilm
Billet Mrk.	1946	Henrik Martens, Overretssagfører	DK/Spillefilm
Vredens Dag	1943	Absalon Pederssøn, præst	DK/Spillefilm
Ungdom og Bøger	1939	Speaker	DK/Dokumentarfilm
Kongen bød	1938	Medvirkende	DK/Spillefilm
Kirke og Orgel	1932	Herremand	DK/Spillefilm
Helsingør Købstads 500 Aars Jubilæum	1926	Medvirkende	DK/Dokumentarfilm
Handelen med Menneskeliv	1917	Grev de Saint-Joseph	DK/Spillefilm
Børsens Offer	1916	Doktor Strauss	DK/Spillefilm
Proletardrengen	1916	Mr. Sellers, bankier	DK/Spillefilm
Om Kap med Døden	1915	Politichefen	DK/Spillefilm
Et Kærlighedsoffer	1914	Fyrst Ivan Isahoff, guvernør	DK/Spillefilm
Et vanskeligt Valg	1914	Grant, bankier	DK/Spillefilm
Fædrenes Synd	1914	Dr. Levin, astronom, Elsas mand	DK/Spillefilm
Af Elskovs Naade	1914	Medvirkende	DK/Spillefilm
Dyrekøbt Venskab	1913	Oberst von Branner	DK/Spillefilm
Guldmønten	1913	Godsejer von Hohenstein	DK/Spillefilm
Eventyr paa Fodrejsen	1912	Assessor Svale, ejer til Strandbjerg	DK/Spillefilm
Den sorte Kansler	1912	Rigskansler von Rallenstein	DK/Spillefilm
Naar Kærligheden dør	1912	Overretssagfører Tang	DK/Spillefilm
Det gamle Købmandshus	1912	Medvirkende	DK/Spillefilm
Ekspeditricen	1911	Geheimraaden	DK/Spillefilm
Gennem Kamp til Sejr	1911	Pastor Juul	DK/Spillefilm
Hendes Ære	1911	Grev Rantzau, Vibekes	DK/Spillefilm

Titel	År	Funktion	Kategori
Hendes Ære	1911	forlovede	DK/Spillefilm
Det bødes der for	1911	Pastor Topp	DK/Spillefilm
Den Dødes Halsbaand	1910	Greven	DK/Kort fiktion

UDSKRIV DOWNLOAD PDF